

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Fylkesmannens tilråding om endring av forskriften for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat

Fylkesmannen har hatt forslag om endring av forskriften for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat på høring, og innkomne merknader er gjennomgått og vurdert. Fylkesmannen finner ikke grunnlag for å gjøre endringer i forhold til høringsforslaget og vi sender nå vår tilråding til Miljødirektoratet.

Bakgrunn

Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat ble vernet i 2008, og forvaltningsplan ble godkjent av Miljødirektoratet i 2013. Under arbeidet med forvaltningsplanen fremmet mange høringsparter forslag om endringer i verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten for reservatet utarbeidet et konkret forslag om endringer, som også ble drøftet med Miljødirektoratet. Endringsforslagene gjaldt motorferdsel på eksisterende bilveier, oppsetting av mobile jakttårn og tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsmyndigheten for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er delegert til et lokalt forvaltningsstyre, men forskriftsendringer er ikke med i delegasjonsbrevet. Det er praksis for at Fylkesmannen utfører slike oppgaver, også i verneområder som har sitt eget forvaltningsstyre. Fylkesmannen i Buskerud har derfor fått i oppdrag fra Miljødirektoratet å gjennomføre høring på forslag om forskriftsendring.

Fylkesmannen sendte forslag om forskriftsendring på høring 13. juni 2017 til alle grunneiere og aktuelle offentlige etater og organisasjoner. Frist for merknader var 15. september 2017. Det kom 12 høringsuttalelser. Fylkesmannen har vurdert disse og sender nå sin oppsummering og tilråding til Miljødirektoratet. Eventuelle endringer må vedtas ved ny kongelig resolusjon. Grunneiere og høringsinstanser vil bli underrettet ved brev etter vedtak.

Sammendrag av høringsuttalelser

Naturvernforbundet i Buskerud mener at Trillemarka – Rollagsfjell naturreservat må bevares som det er i dag. Skal forskriftene endres må det være for å styrke vernet, ikke for å oppmuntre til økt bruk som igjen fører til flere inngrep og motorisert ferdsel. Verneverdien bør heller økes gjennom fjerning og restaurering av tidligere tekniske inngrep. Flere av veiene

bør gro igjen, og tilbygg må ikke tillates nærmere enn 100 meter fra vassdrag. De støtter forslaget om mulighet for utsetting av jakttårn, men forutsetter at disse fjernes etter jakta.

Trillemarka sameige og Sigdal og Eggedal Skogeigarlag støtter endringsforslagene knyttet til motorferdsel på bilveier og oppsetting av jakttårn. Når det gjelder tilbygg til bygninger ønsker de å lempe ytterligere på restriksjonene i forhold til størrelse. De foreslår som ny tekst i forskriftens § 5 nr 1 at det skal kunne tillates tilbygg på inntil 20 m² til eksisterende bygninger.

Rollag kommune støtter de tre forslagene til endringer i forskriften.

Ingunn Ytrehus mener begrensningen om at tilbygget ikke kan være større enn eksisterende bygning er urimelig, spesielt i tilfeller hvor eksisterende bygg er mindre enn 20 m².

Sigdal kommune støtter forslagene knyttet til jakttårn og bilveier. Når det gjelder forslaget om tilbygg mener de at det bør ikke være en øvre grense på 60 m².

Sigurd Holtan mener grunneier må ha rett til å bestemme hvem som kan kjøre på veier der verneforskriften tillater kjøring på. Holtan tar videre opp grunneiers jaktrett og fiskerett.

Fylkesmannens merknad til jakt- og fiskerett: Dette er ikke tema i høringen og blir ikke kommentert av Fylkesmannen.

Sissel Lerstad har ingen innvendinger til forslagene. Har ellers noen merknader omkring vedlikehold av Fjølslivegen der forskriftsendringene vil tillate kjøring. I og med at skogen er vernet har de ikke inntekt på veien, og uten inntekter vil veien etter hvert gro igjen hvis det ikke finnes noen annen løsning.

Nore og Uvdal kommune støtter forslaget til forskriftsendringer når det gjelder motorferdsel på bilveier og oppsetting av mobile jakttårn. De er også positive til forslaget når det gjelder tilbygg, men mener at høringsforslaget gir rom for tolkninger. De foreslår følgende tekst i forskriften: «Samlet BYA (bebyggd areal) pr bygning kan maksimalt kan være på 60 m²».

Buskerud fylkeskommune slutter seg til de foreslåtte endringene til verneforskriften.

Marie og Narve Traaen og Gunn Marit Traaen har ingen innvendinger mot forslagene og er svært positiv til at veier åpnes for motorisert ferdsel. De påpeker at dette vil gjøre det mye mer lettvis å komme fram til hytta på Vardefjell seter. For en småbarnsfamilie er det nødvendig for å kunne benytte hytta.

Fylkesmannens vurdering av høringsuttalelsene

Formålet med naturreservatet er å bevare et svært stort og sammenhengende naturskogområde med viktige naturverdier. Samtidig er det et ønske at vernede områder skal kunne brukes aktivt, innenfor rammen av verneformålet. Normalt skal dette skje uten vesentlig motorferdsel eller nye tekniske inngrep i verneområdet. Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat er spesielt på grunn av størrelsen, samt at det er svært mange bygninger (setre, hytter gamle boplasser) innenfor vernegrensa. Også setervoller i området har forekomster av rødlistearter, noe som er

påpekt i formålsparagrafen. Det er derfor viktig å legge til rette for fortsatt bruk og drift her. Disse momentene tilsier at det kan gis noe større rom for tiltak i dette reservatet enn det som er vanlig, samtidig som all forvaltning og tilrettelegging skal skje på en måte som er bærekraftig over tid.

- Oppsetting av mobile jakttårn

Fylkesmannens høringsforslag innebærer at det skal være generelt tillatt å sette opp mobile jakttårn i reservatet. Dette samsvarer med det som er vanlig i nye naturreservater.

Fylkesmannens erfaring så langt tyder på at dette ikke er til skade for verneformålet, og de mottatte høringsuttalelsene støtter forslaget. Fylkesmannen anbefaler derfor en forskriftsendring i tråd med høringsforslaget.

- Motorferdsel på skogsbilveier

Fylkesmannens høringsforslag innebærer at motorferdsel skal være generelt tillatt på alle eksisterende bilveier innenfor reservatgrensa. Veiene skal kunne vedlikeholdes i tråd med standard på vernetidspunktet, etter nærmere beskrivelse i forvaltningsplanen. De fleste høringsuttalelsene støttet dette forslaget.

Miljødirektoratet åpner i sin mal for verneforskrifter for at motorferdsel kan være tillatt på eksisterende bilveier. I Buskerud er det ulike bestemmelser for dette i ulike naturreservater avhengig av naturverdier og tradisjonell bruk av veiene. Enkelte naturreservater har begrensninger på hvilke formål motorferdsel er tillatt for, i andre reservater er motorferdsel generelt tillatt på bilveier. Fylkesmannen registrerer at det lokalt er stor støtte til forslaget om at alle eksisterende bilveier kan benyttes til å kjøre bil inn i reservatet, særlig begrunnet med en likebehandling av veiene, og med bruk av hytter og setre. I tillegg vil det gjøre det enklere å følge opp skjøtsel av setervoller og kulturmiljøer. I og med at veiene ligger der allerede, vil tekniske inngrep begrenses til eventuelt vedlikehold av veiene. Økt motorferdsel er imidlertid lite ønskelig i et naturreservat av hensyn til forstyrrelse av dyreliv og friluftsliv (naturopplevelse). Det store antallet hytter og setre i reservatet samt hensynet til skjøtsel av kulturlandskapet gjør at Fylkesmannen likevel anbefaler at eksisterende bilveier åpnes for motorferdsel i tråd med høringsforslaget. Det er også lagt vekt på at flere andre naturreservater har samme bestemmelse.

Andre forhold knyttet til motorferdsel på bilveier

Den foreslåtte forskriftsendringen vil gjøre motorferdsel på de opplistede veiene tillatt i henhold til verneforskriften. Selv om verneforskriften åpner for kjøring, står grunneier fritt til å bestemme hvem som kan kjøre på veien og avgjør om veien skal være åpne for allmenheten eller ikke.

Det at bilveier i reservatet tillates brukt, betyr ikke at forvaltningen overtar noen form for ansvar for vedlikehold. Veiene kan, slik det er beskrevet i forskriften, vedlikeholdes til den standard de hadde på vernetidspunktet, men det er fortsatt eier av veiene som har ansvar for eventuelt vedlikehold. Tilrettelegging for friluftsliv er en kommunal oppgave, og spørsmålet om kostnader til vedlikehold av vei som en del av slik tilrettelegging kan eventuelt tas opp med kommunen.

- Tilbygg til bygninger

Fylkesmannen høringsforslag innebærer at det etter søknad kan gis tillatelse til:

«Tilbygg på inntil 20 m² til eksisterende bygninger, dog ikke større enn den eksisterende bygningen. Samlet bygningsareal etter påbygning må ikke overstige 60 m².»

De fleste som har kommet med høringsuttalelse ønsker mulighet for større tilbygg enn det som er foreslått i høringsutkastet. De foreslår at en eller flere av de foreslåtte begrensningene på tilbygg tas ut.

I dagens verneforskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er det åpnet for at kan det gis tillatelse til mindre tilbygg til eksisterende bygninger. Dette er begrunnet i reservatets størrelse og det store antall bygninger innenfor grensene. I tillegg er viktige naturverdier på setervoller tatt inn i verneformålet, og muligheten for tilbygg kan gjøre det enklere å bruke seterhus og skjøtte slike setervoller.

I de fleste naturreservater åpner ikke verneforskriften for verken nye bygninger eller tilbygg til bygninger. På dette punktet er restriksjonsnivået i Trillemarka mer likt nasjonalparker, for eksempel i Hardangervidda nasjonalpark. Der er «mindre tilbygg» definert i forvaltningsplanen som tilbygg opp til 10 m², likevel klart mindre enn eksisterende bygning.

De foreslåtte endringene i verneforskriften er altså klart mer liberale enn i andre sammenlignbare verneområder. Utgangspunktet for endringsforslaget var at forskriften skal åpne for noe større tilbygg enn dagens forskrift, slik at husværene kan være funksjonelle. I høringsforslaget defineres rammene for tilbygg med en begrensning både på areal på tilbygg, areal i forhold til eksisterende størrelse, samt totalareal. Det har vært en forutsetning at det kun er mindre tilbygg som skal kunne tillates. Vi mener det derfor ikke kan åpnes for tilbygg som er større enn eksisterende bygning. Begrensningen på maksimalt 20 m² tilbygg mener Fylkesmannen også er nødvendig for at det skal regnes som et mindre tilbygg. Innenfor reservatet er det stort sett forholdsvis små og enkle hytter eller seterhus. Denne karakteren er det et ønske å bevare gjennom å sette en grense for totalareal på 60 m². Fylkesmannen mener at viktige funksjonelle behov vil være dekket innenfor denne størrelsen.

Fylkesmannen merker seg at det er mange ulike meninger rundt spørsmålet om tilbygg til bygninger i reservatet. Vi mener høringsforslaget er det som best ivaretar både naturverdiene og behovet for funksjonelle husvære. Vår tilrådning er derfor at forskriften endres i tråd med forslaget som har vært på høring.

Så vidt Fylkesmannen kjenner til er m² og ikke BYA brukt som mål i andre verneforskrifter der det er tillatt med tilbygg. Fylkesmannen mener det er hensiktsmessig å benytte samme formulering som i andre verneområder.

Tilbygg vil være søknadspliktig etter verneforskriften, og i en slik søknadsprosess bør nærhet til vassdrag være en del av vurderingen.

Vurderinger etter naturmangfoldlovens kap II

Fylkesmannen tilrår ingen endringer i forhold til høringsforslaget, og vi viser derfor til forvaltningsstyrets vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 som var lagt ved høringen. Når det gjelder tilbygg, må den enkelte dispensasjonssøknad vurderes etter naturmangfoldlovens kapittel II.

Fylkesmannens anbefaling

Fylkesmannen anbefaler at forskriften for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat endres i tråd med høringsforslaget. Forslaget innebærer følgende endringer:

- Forslag til nytt punkt i verneforskriften § 4:
Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for *«Oppsetting av mobile jakttårn for storviltjakt og forsiktig rydding av kvist og mindre kratt i skuddfeltet»*.
- Forslag til ny tekst i verneforskriften § 4 nummer 2:
Bestemmelsene i § 3 nr 1-4 er ikke til hinder for motorferdsel på følgende veger:
Øytjønnevegen, Buffjellvegen, Fjølslivegen, Damtjønnevegen og Tonutvegen i Rollag kommune
Hasliveien, Trillaseterveien, Litjernvegen, Skårsekkvegen, Åsetvegen, Sinernvegen og Kattenbergveien i Sigdal kommune
Lauvbrennavegen i Nore og Uvdal kommune
- Forslag til ny tekst i verneforskriften § 5 nr 1:
Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: *«Tilbygg på inntil 20 m² til eksisterende bygninger, dog ikke større enn den eksisterende bygningen. Samlet bygningsareal etter påbygning må ikke overstige 60 m².»*

Veiene omtalt i endringsforslaget er vist på vedlagte oversiktskart, og på detaljkart for den enkelte veien.

Med hilsen

Helge Nordby
fagsjef

Eldfrid Engen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Kopi til: Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell

Vedlegg 1 Kart over bilveier